

Mniej Więcej (195)

Foto: Zofia Mikula

Autor inny niż inni

Jerzego Utkina z *Piły* już od dawna znałem i recenzowałem. Możecie się domyślać, że mam o nim wysokie mniemanie. No i akurat ciut wcześniej Autor przysłał mi nowy tomik pt. „proch i pył”.

Ta recenzyjka jest w jakiejś mierze ważna – pierwsza do mnie wyskoczyła gdy w nowym roku 2021 się pojawiła.

Z pleców okładki kilka ważnych o Nim rzeczy zacytuję: „przede wszystkim poeta nurtu liryki obywatelskiej, (...) dziennikarz oraz prozaik” związany częściowo z ZLP.

Leszek Żuliński

Tego wyliczania byłoby zbyt wiele, więc pozwólcie, że przejdę do nowej książki pod tytułem *proch i pył*.

Nowa książka Utkina ma 32-strony.

Pozwólcie, że zacytuję – dla przykładu – wiersz pt. *gdy czasu ubywa*.

Oto ten wiersz: *nie znoszę beczynności
gdy czasu ubywa / ona jedna naprawdę bywa
uciążliwa // wynajduję zajęcia by cokolwiek
robić / a nie siedzieć beczynie i tylko się gło-
wić // zastanawiać nad sobą i szukać wymó-
wek / których zawsze bez liku na każdy podgło-
wek // albo ćwiercinteligent zachwycony sobą
/ lecz zmartwiony gdy musi choć raz ruszyć
głową // i pomyśleć bo może głowa go rozboli
/ więc beczynnie bez sensu swój czas spędzić
woli // delektując się piwem i lenistwa sma-
kiem / będąc sam sobie panem i niebieskim pta-
kiem // który jak to wiadomo nie orze nie sieje
/ ale na lepsze życie ciągle ma nadzieję.*

We wszystkich tu wierszach dykcja jest dokładnie taka sama.

A oto kolejny wiersz pt. *za zmarłych: po-
módlmy się dziś za tych którzy tego sami /
uczynić już nie mogą prosili ze łzami // w ga-
snących smutnych oczach by o nich pamiętać /
na co dzień a nie tylko od wielkiego święta //
pomódlmy się za zmarłych tak nam kiedyś bli-
skich / nie tylko w listopadzie w Zaduszki lub*

*Wszystkich // Świętych dniu tak zmiennym
gdy wspomnienia / same / cisną się kiedy tylko
przekraczamy bramę // cmentarza albo w na-
wie podczas mszy w kościele / bo to nic nie
kosztuje a znaczy tak wiele.*

No! Te wiersze są – przyznacie – inne niż inne, lecz istotne z powodu przesłań. Także obecna poetyka takiej dykcji już unika. W ogóle wiersze rymowane są coraz rzadsze. I to mi się spodobało...

Utkin rzadko sięga do „didaskalii”, lecz napotkałem tu coś z Władysława Broniewskiego; cytuję: *Ktoś się zaczął pod drzwiami. Ktoś podstuchuje i czeka. Cicho, na palcach podchodzą – śmierć, zakonnica i lekarz.*

Jednym słowem znajdziecie tu rozmaite „drobiazgi”, które ożywiają tło tych wierszy.

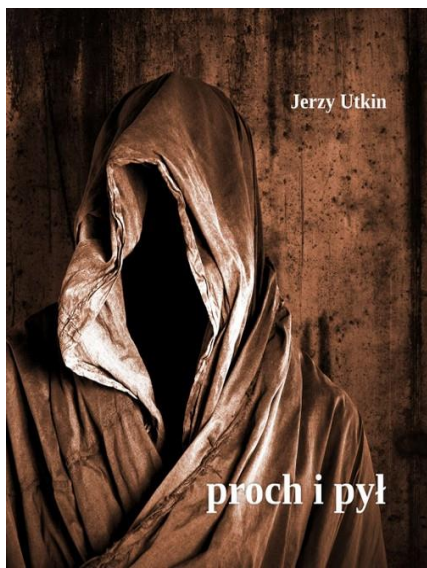
Ja chyba wszystkie tomiki Utkina czytałem, ale tym razem byłem wyjątkowo zaskoczony. No cóż?, trudno siedzieć w zawsze tej samej dykcji i dlatego ten nowy tomik z ciekawością czytałem.

Sens?, tak: sens! – to zawsze powinno być najważniejsze! I Utkin ma w tym znakomite rozeznanie.

Poza tym teraz „rymowanki” są „niemodne”, mocium Panie. A jednak Autor ładnie się na nie pokusił.

Tak sobie coraz częściej myślę, już przeszedłem do „tetryków literackich” – *tempus fugit*, ale wiemy, że to *curriculum* jest nieustanne.

Ja w swoim solidnym wieku z sympatią patrzę na bieg literatury. Utkin prawdopodobnie też, ale zobaczcie jakie znakomite wiersze nam przysłał.

Jerzy Utkin, *proch i pył*. Instytut Wydawniczy „Świadectwo”, Bydgoszcz 2021, s. 32.

Jerzy Utkin

blisko tamtej strony

gdy śmiertelną chorobą życie się okaże
trzeba będzie niestety zrezygnować z marzeń

tak blisko tamtej strony nieraz już bywało
lecz ciągle niewydane ziemi moje ciało

o śmierć się ocieramy i cudzą i własną
najbardziej jednak boli kiedy oczy gasną

najbliższej nam osoby i nie ma ratunku
a bólu nie ukoj dawnych pocałunków

smak i mgliste wspomnienia coraz bliżej
końca
i dłoni lodowatych żaden promień słońca

nie ogrzeje już nigdy a czas przemijania
całunem postrzępionym martwą twarz
zasłania

jeden po drugim

odejść jeden po drugim wkrótce będzie trzeba
czy Bóg zechce przed nami uchylić bram
nieba

tego jeszcze nie wiemy cierpliwie czekamy
kiedy czas nasz przeminie i wszystko za nami

będzie nieodwracalne zostanie jedynie
nadzieja na zbawienie warto wytrwać przy
niej

podobny do skały

oto droga do Boga a wiatr ciągle w oczy
czym jeszcze na tym szlaku życie mnie
zaskoczy

czym porazi spojrzenie i czym spęta nogi
abym cel swój zatracił gdzieś w połowie
drogi

i zawrócił lub chociaż stanął skamieniały
na bezdrożu pustynnym podobny do skały

o którą łby rozbijają burze niespodziane
zanim w proch się obrócę i pyłem się stanę

jeśli nawet nie dojdę to dochowam wiary
jak każe w moim kraju obyczaj prastary

wiara ojców w tradycji to dla mnie rzecz
święta
choć ta prawda dla wielu bywa niepojęta

kiedy w gąszczu matactwa szukają
schronienia
lecz intelekt bez wiary nie da ukojenia

nie zapewni wytchnienia i spokoju ducha
można o tym bez końca ale nikt nie słucha

